

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Βασιλική Κωβαίου
Σπουδαστρια Γ' έτους
Βιβλιοθηκονομίας των
Τ.Ε.Ι. Αθηνών

Μιά Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη, όπως και όλες οι βιβλιοθήκες, δημιουργείται για ν' ανταποκρίνεται βασικά στις ανάγκες ενός Πανεπιστημιακού Ιδρύματος. Για ν' ανταποκριθή σωστά στις παρουσιαζόμενες εκάστοτε ανάγκες, πρέπει να δημιουργείται και ν' αναπτύσσεται κάτω από σωστές προδιαγραφές.

Όπως διαπιστώνεται από τον σημερινό τρόπο λειτουργίας τους, υπάρχουν πολλές ελλείψεις για να μπορούμε να πούμε ότι λειτουργούν σωστά. Θα αναφέρουμε τα βασικά εκείνα στοιχεία τα οποία λείπουν, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την σωστή ανάπτυξη και λειτουργία τους: α) Ελλείψη Οικονομικών Πόρων, (οι βιβλιοθήκες που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο αντιμετωπίζουν συχνά μία σειρά γραφειοκρατικών διαδικασιών που πρέπει ν' ακολουθήσουν, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για μικρή ή μεγάλη δαπάνη), παράγοντας που επιδρά αρκετά στην σωστή λειτουργία. β) Μη ύπαρξη σχετικής με τις βιβλιοθήκες νομοθεσίας, σε εθνικό επίπεδο γ) Ελλείψη ειδικευμένου προσωπικού σε όλα τα επίπεδα (σύμφωνα με τις προδιαγραφές της UNESCO σε κάθε 3.000 τίτλους μίας βιβλιοθήκης αντιστοιχεί ένας ειδικευμένος βιβλιοθηκάριος και δύο ανειδίκευτοι) και τέλος το πρόβλημα της στεγάσεως από τους πιο παραμελημένους συντελεστές λειτουργίας (έλλειψη κατάλληλου χώρου, υλικό βρίσκεται αποθηκευμένο λόγω ελλείψεως χώρου, που δεν έχει δει ούτε το φως της ημέρας, έλλειψη σωστού κλιματισμού, εξαερισμού, φωτισμού, ηχομόνωσης βοηθητικών χώρων).

Εάν λοιπόν συνεχισθεί ο ίδιος τρόπος λειτουργίας των βιβλιοθηκών και ιδιαιτέρως των Πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών, θα φθάσουμε

δυστυχώς σε ένα σημείο όπου ο χώρος της βιβλιοθήκης θα είναι "μουσειακός" ή χώρος "αποθηκείωσης" υλικού.

Όπως πιστεύουμε και από την πείρα που αποκτήσαμε μέχρι σήμερα, πρέπει να γίνουν ριζικές μεταβολές στην οργάνωση και διοίκηση των βιβλιοθηκών και να καταλάβουμε όλοι μας, πόσο σοβαρό ρόλο παίζει η σωστά ανεπτυγμένη Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη στην εκπαίδευση και στην Εθνική Ανάπτυξη της χώρας. Προτάσεις από υπεύθυνους φορείς και ενδιαφερόμενα πρόσωπα, πρέπει να εξετασθούν προσεκτικά για να μπορέσουν οι βιβλιοθήκες ν' ανταποκριθούν για τους σκοπούς για τους οποίους έχουν συσταθεί.

Επί πλέον των άλλων προτείνουμε να μελετηθούν οι ακόλουθες σκέψεις και προτάσεις:

1. Να σταματήσει η αντίληψη ότι αρκεί ένας οποιοσδήποτε χώρος και μερικά ράφια για να δημιουργηθεί βιβλιοθήκη και πολύ περισσότερο μία Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη.
2. Να καταλάβουν οι αρμόδιοι και οι υπεύθυνοι, ότι ο χώρος της βιβλιοθήκης θέλει ανθρώπους ειδικευμένους και όχι έναν οποιοδήποτε υπάλληλο. (Σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές της UNESCO το 1/3 του προσωπικού πρέπει ν' αποτελείται από εξειδικευμένους βιβλιοθηκάρους.
3. Να υπάρξει οργάνωση σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές-κι αν βέβαια αυτό δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αμέσως- να δημιουργηθούν τέτοιες προϋποθέσεις οργάνωσης, έτσι ώστε ν' εξυπηρετεί τους εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς στόχους του Ιδρύματος.
4. Να υπάρξει μία ενιαία με τις βιβλιοθήκες νομοθεσία σε εθνικό επίπεδο, έτσι ώστε νά συμβάλλει στην σωστή λειτουργία του βιβλιοθηκονομικού δικτύου της χώρας.

5. Σωστή κατανομή των κονδυλίων του Οικονομικού Προϋπολογισμού, έτσι ώστε να συμβάλλει αποφασιστικά στην σωστή λειτουργία του βιβλιοθηκονομικού δικτύου της χώρας.
6. Να υπάρξει: α) σωστή κατάρτιση συλλογής β) κανονισμός λειτουργίας ένας σωστός λειτουργικός κανονισμός που να στοχεύει όχι μόνον στην ενημέρωση των χρηστών αλλά και του προσωπικού, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των, αναφέροντας δε και την διαδικασία, τούς όρους και τα είδη δανεισμού, που καθορίζει τις σχέσεις των χρηστών με την βιβλιοθήκη γ) κατάλογος βιβλιοθήκης που να δείχνει τον πλούτο και την στάθμη της συλλογής συγκεντρώνοντας όλα τα χαρακτηριστικά (ευελιξία, σαφήνεια, πρακτικότητα) δ) Σύστημα ταξινόμησης σύμφωνα με το αντικείμενο που καλύπτει (National Library of Medicine, U.D.C., Dewey) κ.α. ε) Σύστημα ταξιθέτησης, (ανοικτή-κλειστή πρόσβαση) και στ) Οδηγός που θα βοηθούν τους χρήστες μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης.
7. Συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών που καλύπτουν το ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο και έκδοση ετησίου καταλόγου περιοδικών αλληλοσυμπληρώνοντας έτσι τα κενά και φέροντας νέα περιοδικά, εξυπηρετώντας καλλίτερα όχι μόνον τους χρήστες αλλά και το ίδιο το προσωπικό.
8. Ετησία έκθεση δραστηριοτήτων και στατιστικών στοιχείων. Στοιχεία που θα καλλιτερεύσουν την λειτουργία τους και θα δώσουν μιιά γενική εικόνα κινήσεως της βιβλιοθήκης.
9. Συναντήσεις με υπεύθυνους φορείς και γνώστες της βιβλιοθηκονομίας, έτσι ώστε να ενημερώνεται το προσωπικό για τις εξελίξεις της επιστήμης και των νέων βιβλιοθηκονομικών συστημάτων και των σύγχρονων μέσων και μεθόδων οργάνωσης, έτσι ώστε

να καλλιτερεύσει η οργάνωση και διοίκηση της βιβλιοθήκης.

10. Ο Βιβλιοθηκονόμος κάθε Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης πρέπει νάχει την ικανότητα και την επιδεξιότητα να διοικήσει και ν' αναπτύξει τη βιβλιοθήκη. Να ξέρει τους στόχους, τους σκοπούς του Πανεπιστημιακού Ιδρύματος, προκειμένου να συσχετίσει και να συνδέσει αποτελεσματικά τη βιβλιοθήκη με το πρόγραμμα του Πανεπιστημίου.

Συμπεραίνουμε λοιπόν μετά απ' όλα αυτά ότι εάν θέλουμε οι βιβλιοθήκες μας και ειδικά οι Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες να **παίξουν** το ρόλο τους — στην Εθνική Ανάπτυξη της χώρας, θα πρέπει να ξεκινήσουμε — κι' απ' αυτή τη στιγμή μάλιστα μέσα απ' αυτό εδώ το χώρο, μιά εκστρατεία βάζοντας τις βάσεις για καλλίτερη οργάνωση των βιβλιοθηκών. Αυτού του χώρου που επί αιώνες τώρα κρύβει μέσα του τον πολιτισμό, τις παραδόσεις, την ιστορία κάθε λαού και που βοηθά αποτελεσματικά στην ανάπτυξη του Πνευματικού κόσμου και στην Εθνική Ανάπτυξη κάθε χώρας.

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. Μονιάρου Παπακωνσταντίνου Βαλεντίνη
Οργάνωση βιβλιοθηκών, Αθήνα 1979.
2. Ανδριανοπούλου Αννίτα
Χρήση της βιβλιοθήκης - εξυπηρέτηση του αναγνώστη,
Αθήνα 1984.